

Stipan Prce
Zagorka Prce
Stipe Božinović-Madžor

VALIDACIJA NASTAVE TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE OD STRANE UČENIKA

1. UVOD

Cijelo životno obrazovanje temelji se na dugotrajnoj upornosti i želji za učenjem. O nastavku našeg obrazovanja odlučujemo sami, a na raspolaganju su stručna literatura i drugi izvori informiranja, kroz aktive možemo koristiti iskustva ostalih nastavnika, stručnjaci u pojedinim sportovima su iskoristivi kao i stručni skupovi od razine županije, agencije do Ljetne škole kineziologa. Međutim u čemu smo dobri, a na kojem polju zaostajemo.

Naš rad ocjenjuju savjetnici, ravnatelji i stručne službe škole. Međutim, čije želje i potrebe trebamo zadovoljiti, to sigurno nisu odrasli. Upravo ocjene date od strane učenika predstavljaju najbolje mjerilo našeg rada, te je u tu svrhu odrađena anketa kojoj je cilj dobiti mišljenje učenika o nastavi tjelesne i zdravstvene kulture, te na osnovu njega unaprijediti svoj rad.

2. METODE RADA

2.1. Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika je 200 učenika polaznika Gimnazije Metković. Testiranje je provedeno u drugom polugodištu školske godine 2007./08. Pristupili su svi učenici koji su tog tjedna bili u školi.

2.2. Uzorak varijabli

Mjerenje je obavljeno primjenom testa tipa papir-olovka. Učenici su upozoreni da je testiranje anonimno te da imaju potrebno vrijeme na raspolaganju. Podijeljeni su upitnici i olovke te su počeli pisati. Odgovori na postavljene tvrdnje daju se na skali školskih ocjena od jedan do pet.

Učenici su procjenjivali u kojoj se mjeri svaka od navedenih tvrdnji odnosi na predmet tjelesna i zdravstvena kultura i njihovog nastavnika.

1. Nastavnik redovito održava nastavu i za vrijeme nastave je na satu.
2. Nastavnik je dostupan za razgovor i otvoren za komunikaciju.
3. Nastavnik se korektno odnosi prema učenicima, uvažava ih i pridržava se etičkih normi i pravila.
4. Nastavnik je motiviran za izvođenje nastave i pokazuje entuzijazam u radu.
5. Jasno su postavljena pravila o opremi za izvedbu nastave i obvezama učenika.
6. Vježbe koje nastavnik zahtijeva i način ocjenjivanja elemenata je jasno definiran na početku godine.
7. Elementi predviđeni nastavnim planom i programom su primjereni.
8. Nastavnik upozorava na moguće poteškoće i opasnosti za vrijeme izvedbe potrebnih elemenata.
9. Nastavnik prati rad učenika i pazi na njihovu sigurnost.
10. Općenito, pohađanje nastave na ovom predmetu je korisno.
11. Ovoga nastavnika bih preporučio drugima.

2.3. Metoda obrade podataka

Izračunate su prosječne ocijene po postavljenim pitanjima, prosječne ocjene po razredima te ukupna prosječna ocjena svih ispitanika. Razlike u ocjenama su iskazane u postotcima.

3. REZULTATI I DISKUSIJA

Tabela 1. Prosječne ocjene po razredima

RAZRED	BROJ UČENIKA	PROSJEČNA OCJENA	OCJENA SPORTA
I. A	7	4,26	5,00
I. B	5	4,64	4,80
I. C	11	4,64	4,73
I. D	11	4,68	4,73
II. A	28	4,28	4,50
II. B	30	4,74	4,60
II. C	26	4,48	4,62
III. A	2	4,78	4,40
III. B	25	4,68	4,64
III. C	8	4,72	4,87
IV. A	5	4,47	4,50
IV. B	26	4,50	4,46
IV. C	16	4,43	4,62
UKUPNO	200	4,54	4,62

Ocjene po razredima rastu i opadaju bez uočljive pravilnosti. Nisu uočene razlike koje bi mogle ovisiti o razredima ili usmjerenjima.

Kod većine razreda je bolja ocjena sporta, nego nastavnih predmeta. Razlike su male, ali primjetne s tim da to nije slučaj u drugom, trećem i četvrtom B razredu. To su razredi u kojim je dvadeset učenica i po pet učenika. Učenice su svojim niskim ocjenama sporta uzrokovale ovu razliku.

Rezultati drugih razreda koji variraju od najviših do najnižih, a isti nastavnik predaje u sva tri razreda, govori koliko sam razred ima oscilacija u viđenju istog događaja, odnosno kako pojedini učenici u razredu nameću viđenje cijelog razreda.

Očekivane su slabije ocjene za nastavu u razredima u kojima su učenici i učenice zajedno na satu. Na tim satima nastavnik osjeća probleme pri organizaciji sata, zbog različitih planova kod učenica i učenika. Istraživanje nije potvrdilo ovakva očekivanja. Za pretpostaviti je da učenici nalaze dodatnu motivaciju u suradnji spolova.

Tabela 2. Prosječne ocjene po pitanjima

PITANJE	PROSJEČNA OCJENA
1	4,43
2	4,49
3	4,52
4	4,40
5	4,67
6	4,64
7	4,46
8	4,62
9	4,59
10	4,45
11	4,64

Raspon ocjena po pitanjima je od 4,40 do 4,67. Ocjene su visoke, ali se mogu izdvojiti pitanja s najvišom i najnižom prosječnom ocjenom.

Može se reći da su učenici dali najbolje ocjene za postavljena pravila o opremi za izvedbu nastave i obvezama učenika. To je dio koji treba smatrati najbolje odrađenim, ali ne i završenim.

Najlošije je ocjenjena motivacija nastavnika za izvođene nastave i njegov entuzijizam u radu. To je prostor u kojem nastavnik treba napraviti pozitivan iskorak.

Tabela 3. Usporedba prosječnih ocjena sporta i tjelesne i zdravstvene kulture

	UKU- PNO	TREN- IRAJU	NE TRENI.	UČE- NICI	UČE- NICE	MLA. TRE.	MLA. NE T.	DJE. TRE.	DJE. NE T
SPORT	4,62	4,86	4,44	4,75	4,56	4,82	4,66	4,89	4,37
TZK	4,54	4,56	4,53	4,55	4,53	4,54	4,59	4,57	4,51
RAZ	-2%	-7%	2%	-7%	-1%	-7%	-2%	-7%	4%

Ukupne ocjene za sport i nastavu su vrlo visoke, ali se prednost sporta od 2% mora priznati.

Učenici i učenice koji ne treniraju daju višu ocjenu nastavi (4,53) nego što to daju sportu (4,44), što je pozitivno za nastavnika i njegov rad. Sportaši pak s višom ocjenom ocjenjuju sport (4,86), nego nastavu (4,56).

Očekivano je da će sportaši dati lošije ocjene nastavi, što je istraživanje i potvrdilo. Sportaši često nisu zadovoljni fizičkim opterećenjem, emocionalnom uključenosti kao i izborom sporta u nastavi. No nastavnik od njih očekuje da budu pozitivni vođe, odnosno nositelji aktivnosti na satu, upravo zbog svojih sklonosti prema sportu i izraženih sposobnosti.

Od ukupnog broja učenika njih 40 % nešto trenira, što je za pohvalno. Razlika ocjene nastave onih koji treniraju i ne treniraju je mala svega 1% (4,56 – 4,53), dok je ocjena o sportu za 7% veća kod onih koji treniraju (4,86 – 4,56).

Ocjene učenica za sport i nastavu, kao i ocjena učenika o nastavi su unutar 1 %, dok učenici za 7 % daju bolju ocjenu sportu.

Sport je bolje ocijenjen od nastave, ali su razlike visoke (7%) samo kod onih koji treniraju, kod učenika ukupno i kod učenika i učenica koji treniraju.

Nastava je dobila bolju ocjenu kod onih učenika koji ne treniraju (2 %) i kod učenica koje ne treniraju (4 %).

Onima koji ne treniraju i imaju lošu sliku o sportu, nastava svojom višom ocjenom pokazuje da je sport možda i ljepši nego što ga oni sami vide.

4. ZAKLJUČAK

Sport dobiva visoke ocjene, prije svega kod sportaša. Ne-sportaši, posebno učenice, su skloniji nastavi koja nema izražen natjecateljski karakter kao što to ima sport.

Cilj nastave je zadovoljit sve učenike prema njihovim individualnim potrebama. Nastavnik je zadovoljan visinom njihovih ocjena. Rezultati ukazuju na područja u kojima se nastava, a time i nastavnik, mogu unaprijediti.

5. LITERATURA

1. Findak, V., Neljak, B, (2006.) Kvaliteta rada u područjima edukacije, sporta i sportske rekreacije, 15. ljetna škola kineziologa Republike Hrvatske, Rovinj.
2. Findak, V., (1999.) Metodika tjelesne i zdravstvene kulture. Zagreb: Školska knjiga.
3. Maršić, T., Paradžik, P., (2006.) Udio različitih faktora u formiranju navike tjelesnog vježbanja učenika, 15 ljetna škola kineziologa Republike Hrvatske, Rovinj.
4. Paradžik, P., Maršić, K., Paradžik, D., Carev, M., (2007.) Utvrđivanje kvalitete odnosa između učenika i profesora primjenom nekih pokazatelja stavova učenika, *Contemporary Kinesiology*, Mostar,
5. Prskalo, I., Babin, J., (2006.) Kvaliteta rada u području edukacije, 15. ljetna škola kineziologa Republike Hrvatske, Rovinj.
6. Redić, A., Redić, M., Antić, N., (2006.) Promicanje kvalitete rada studentskom validacijom kineziološke nastave, 15. ljetna škola kineziologa Republike Hrvatske, Rovinj.